

AMDG

Nagovor dijakom ob slovenskem kulturnem prazniku

6. 2. 2024

IZ HVALEŽNOSTI LJUBITI

Dragi mladi, spoštovani sodelavci!

Kot je povedal že gospod ravnatelj, sem dobila priložnost, da vas danes nagovori zato, ker sem pred tridesetimi leti tudi jaz sedela v klopih Škofijske klasične gimnazije, hodila po istih belih hodnikih kot vi, se spopadala s podobnimi izzivi in navdihovala ob vsem, kar nam še danes ponuja naš zavod. Trideset let se moje življenje torej že močno prepleta z Zavodom sv. Stanislava, ki ga brez dvoma lahko imenujem eno največjih kulturnih ustanov v Sloveniji. Ne le, da se tukaj bistri naš um, krepí duh in telo, preko umetnosti, ki nas v tej mogočni stavbi v različnih oblikah obdaja na vsakem koraku, se poživlja in plemeniti tudi naša duša! Ste že kdaj doživeli, da bi vas ob poslušanju neke čudovite pesmi oblile solze ali da bi zadrževala cela vaša bit? Ste že kdaj začutili zanos ob branju nekega besedila, ki vas je na poseben način izzvalo ali nagovorilo? Se je že kdaj zgodilo, da niste mogli odvrniti pogleda z neke podobe, ker se vam je zdelo, da skozi proso nekaj presežnega? To so zame milostni trenutki, ko občutim veliko ganjenost in hvaležnost nad tem, da sem, da sem tukaj in zdaj, da smem ustvarjati in iskati, da smem ljubiti. V takih trenutkih se počutim, kot da me je Stvarnik obdaril z novo močjo za hojo po moji življenjski poti in za delo, ki mi je zaupano.

8. februar, Prešernov dan, praznujemo kot slovenski kulturni praznik. Kaj pravzaprav je kultura? Ste se to že kdaj vprašali?

Pojem kulture je izumila antika, beseda je namreč latinska in v svojem izvoru pomeni obdelovanje, vzgoja, oplemenitev, čaščenje, spoštovanje. Prvotno torej označuje proces, ki neko stvar ali živo bitje iz svoje prvinske, surove različice dvigne na raven, ki ima višjo vrednost. To velja tudi za človeško bitje. Kultiviranost ni nekaj, kar mu je dano po naravi. Tudi človek se mora »obdelati«, da iz prvinske postane plemenitejša različica samega sebe. Kultivira se v občestvu z drugimi ljudmi, v skupnosti ob dobrih zgledih staršev, vzgojiteljev in učiteljev. Ta kultiviranost se potem kaže na vseh področjih njegovega življenja. Spomnite se čudovitih stvaritev človeškega uma od jezika do znanstvenih dognanj in umetniških stvaritev! A najbolj se kultiviranost kaže v tem, da znamo iskreno spoštovati drugega, da smo sposobni samoobvladovanja in življenja v skladu z vrednotami in navadami, ki nas delajo dobrega sočloveka drugim.

Dragi dijaki, kar bi vam pravzaprav rada povedala je tole: Stvarnik vas je obdaril s čudovitimi talenti in sposobnostmi, ki se kažejo na najrazličnejših področjih. Poklicani ste, da jih negujete in razvijate! Upam, da vas k temu spodbuja tudi okolje našega zavoda! A za polno življenje to ni dovolj! Vaša najpomembnejša naloga je, da razvijate kulturo svojega srca, da bo ljubeče, sočutno in pošteno! Da bo znalo odpuščati in dati drugo priložnost, da bo v tem svetu, ki je poln prividov, iskalo dobro, lepo in resnično! Razvijajte človečnost v sebi, humanizem! Vsi ste na pragu odraslosti. Ne glede na to, na katerem področju človeške družbe boste čez nekaj let

dejavni, boste morali biti ljudje, ljudje z veliko začetnico. Se spomnite anekdote o Diogenu, tistem čudaškem grškem filozofu, ki je živel v sodu? Zgodba pripoveduje, da je nekoč sredi belega dne po tržnici hodil s prižgano svetilko v roki. Na vprašanje, kaj počne, je odgovoril: »Iščem človeka.« Dragi dijaki, bi vas Diogen v množici prepoznal?

Na veliko lepši način je vse to izrazil apostol Pavel, ki je bil navdih za moje današnje razmišljanje. V svojem pismu mladi krščanski skupnosti v Korintu, ki je bilo v tistem času cvetoče mesto, znano po svojem razkošju in pretirani prefinjenosti, Pavel pokaže, kaj v življenju največ šteje! Naštevava različne vidike kulture, ki pa jih mora nujno dopolniti ljubezen, sicer ostanejo brez vrednosti. To pismo je zame eno najlepših besedil, kar jih je bilo napisanih v stari grščini, saj je nastalo že iz izkušnje srečanja z Jezusom Odrešenikom, ki je takrat po eni strani pomenil pravo revolucijo v pogledu na svet in človeka, po drugi strani pa izpolnitev nezavednih hrepenenj in iskanj mnogih rodov pred njim. Stvarnik je tisti, od katerega prihaja vse dobro, in največje kulturno dejanje je, častiti Njega.

Ker torej nič ne more prekositi božje besede, vam želim odlomek iz tega Pavlovega pisma prebrati in s tem zaključiti svoje razmišljanje. Vabim vas, da prisluhnete v luči svojega življenja in se mu pustite nagovoriti.

Ko bi govoril človeške in angelske jezike, ljubezni pa bi ne imel, sem postal brneč bron ali zveneče cimbele. ² In ko bi imel dar preroštva in ko bi poznal vse skrivnosti in imel vse spoznanje in ko bi imel vso vero, da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič. ³ In ko bi razdal vse svoje imetje, da bi nahranil lačne, in ko bi izročil svoje telo, da bi zgorel,*

ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne koristi.

⁴ Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva je ljubezen, ni nevoščljiva, ljubezen se ne ponaša, se ne napihuje, ⁵ ni brezobzirna, ne išče svojega, ne da se razdražiti, ne misli hudega. ⁶ Ne veseli se krivice, veseli pa se resnice. ⁷ Vse prenaša,*

vse veruje, vse upa, vse prestane.

⁸ Ljubezen nikoli ne mine.